This PDF you are browsing now is a digitized copy of rare books and manuscripts from the Jnanayogi Dr. Shrikant Jichkar Knowledge Resource Center Library located in Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University Ramtek, Maharashtra.

KKSU University (1997- Present) in Ramtek, Maharashtra is an institution dedicated to the advanced learning of Sanskrit.
The University Collection is offered freely to the Community of Scholars with the intent to promote Sanskrit Learning.

Website
https://kksu.co.in/

Digitization was executed by NMM

https://www.namami.gov.in/

Sincerely,

Prof. Shrinivasa Varkhedi
Hon'ble Vice-Chancellor

Dr. Deepak Kapade
Librarian

Digital Uploaded by eGangotri Digital Preservation Trust, New Delhi
https://egangotri.wordpress.com/

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

Acc. No. ~~487~~ M-1791
Title - समरसारटीका.
Author - सदाशिव.
Date - ?
Subject - ज्योतिष.
folio - 17
Xerox - 34

K K S U LIBRARY
RAMTEK
441 106
M-1791
Dist Nagpur

Checked 2012

CC-0. In Public Domain Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

मवर्णोस्यसंख्ये॥स्वाक्तेशेषेपशेषेविजपपरिनवोदंसरोषेनवधस्तेऽमा५
सा०ल्ली२कारि१२जेनाक्रमराइहननोय्याय्यइत्यत्रमाधेः॥७॥अंकास्त्र६का
दरि२न४जट्टी६धर्न४गा२नै०का१स्मरोषि१२रनोक्षरमिनीरहितोविधो
य॥नस्मात्पुनर्हतिदोषबहुत्वतःस्याज्जैनासएवबलपः सुधियाविधेयः॥८॥

| | | |

द८	श५	६	घ्३	सु	ल	रि
अ१	क	च	ट	त	प	य
इ२	ख	छ	ठ	थ	फ	र
उ३	ग	ज	ड	द	ब	व
ऋ४	घ	झ	ढ	ध	भ	ष
ऌ५	ङ	ञ	ण	न	म	०
६						
ओ७						
अं						

वर्गाष्टकाका दृष्टरा ५ती६ घा४ स० क१ला२ चि
२ नच्छनो॥ नोम्नोस० भाजिनाया स्वादिजयोधि
करोषक॥ ६॥ अथमरुतीविषयः॥ मरुवार्द्धि
जिदबुपोडुदशमी१० पछी द्वितीया६।२ बुधो
राज्ञोः सधिकरः कुलाकुलगणः स्थास्नोर्जयार्थ
कुलः॥ मासास्यास्थिनखानिरोपतिथयोयु
ग्मासःकुजोनागवः सेधोन्योऽकुल साज्ञकोविज
यनेवास्मिन्प्रयानो ध्रुव॥ ७॥ पंचाणेऽः स्वराः
कवर्गेऽधनवसुरेषड्ऽन्त्यव्यंजनेष्वस्फ
टादशस्थिथेस्तोनेधिकपि२ तवसोप्यंतरा
नागन्नाजः॥ नाम्नोबाल्यकुमारयुवृसजा
समनास्वादिवर्णस्वरान्तसिध्वृक्षपोयुवा

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

वादशवर्षेषु अयनदोषमानचक्रं

अ	इ	उ	ए	ओ	अं	इ	उ	ए	ओ	यो
२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	रा:
२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	वर्ष
२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	दिन
३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	१२
३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	
११	११	११	११	११	११	११	११	११	११	

नवांशचक्रं

म	व	मी	२	९	६	एषु अकार:
मि	क	मि	२	९	९	एषु इकार:
क	तु	ल	२	९	८	एषु उकार:
व	ध	म	८	२	६	एषु एकार:
म	कु	मी	२	९	९	एषु ओकार:

मासस्वरचक्रं

अ क च ट त प य श	
इ कि खा मी घा डी	
उ कु खु मु घु डू	
ए के खे गे घे डे	
ओ को खो गो घो डो	

ऋतुचक्रं

अ	इ	उ	ए	ओ
मासद्वय		द्वादशदि		
नानी		एकऋतुस्वरः		
२	२	२	२	२
१२	१२	१२	१२	१२

॥३॥

कुकाकुलगणः	कुलगणः	अकुलगणः
मूल आर्द्रा	चित्रा विशाखा	न.रो.पु.श्र.उफा
अश्लि.ज्ये	ज्येष्ठा उ.षा.मे	ह.स्वा.अ.उषा.
रात्रौ तारा तिथौ	घात्र.को.तिथौ	ध.उत्रा.रे तिथयः
२।६।१०वारः	भ.पुन्ना.४।८	१।३।५।७।९।११
बुधेः	अश्वि.कृ १२	१३।१५ राहु.गुरू:
	मृ.पुष्प ७।९	शनिः
	मगलभ ३	

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

नोपचयद्दत स्योर्द्धनादिएमनाचि॥११॥नौमेनयोर्ज्ञराचिनोश्चयुरोन्नगोन्त
क्षेत्रेरानेरुदुपिनोथनवांचाकेऽजात्रा॥नारे२४कंरे२९तुपरतोतमलादिस
नस्त्वादिसतोस्त्यडुद्रुवाअपिपचक्षेषु॥१२॥रूपाख्या१२मथहायनर्तुपुचत
लक्षाय१२नागातरान्तुत्पावाच्यपरयनत्वइरिमोकृष्ठान्यपोःपक्षवाः॥१३

| | | |

धे नाद पदे सरु स्पर्शरि प्राणा ढ नलस्कु र्मधौ पोषधे रापि पुत्रऊर्जेऽदयी माघांस्य पोषे
स्तथा॥१२॥ मात्रानाम स्वराणांजै वतु नदऽऽत्रादि सिद्धो रुलचसंख्ये म्पनप१६स
ख्यपाक्रुनि४ थस्रोः काचेमि५जीवा क्षुत्रे॥ पिंडाऽऽत्रि कवर्णिकेक्षमा६ हतैः
क्षमा५ हयोगिकः॥१३॥ तेषामसांल२ य१न४श
र य१ मिनिर्हलोचनान्तो ऽस्तनांचुमिलितामा५ह
नाट्यकुसो॥ ह्रीनाम्नि विजयमाकुनथाधिकासा
तुल्यासमेचसमरंदिवापि सिद्धि॥१४॥ योगाचार्या
गनजनेवर्णासास्वभावकृत्॥ विश्लेषनश्यसंयामे
साहसंस्वराग्रणीः॥१५॥ एवादिदिक्षैनरगाश्चते
ऽचःस्तंजयेक्षपनिजपस्तुचातान्॥ स्यादाच
योनीनिमयोः स्वेरात्रुबलाबलाभ्यांनुक्रमादक्षीन
१६॥ इत्थानीनःसिनकुजरानिरविंग्रहनाराय

अ	क	ख	ग	घ	ङ	जीव
आ	च	छ	ज	झ	ञ	स्वरचक्र
इ	ट	ठ	ड	ढ	ण	
ई	त	थ	द	ध	न	
उ	प	फ	ब	भ	म	
ऊ	य	र	ल	व		
ऋ	श	ष	स	ह	क्ष	त्रि भ्रथादि कचक्र
ॠ						
ऌ			ओ	अं	अः	
ॡ			औ	१६	ए	ओ इ दक्षिण
			अं			उ
			१५			पश्चिम

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

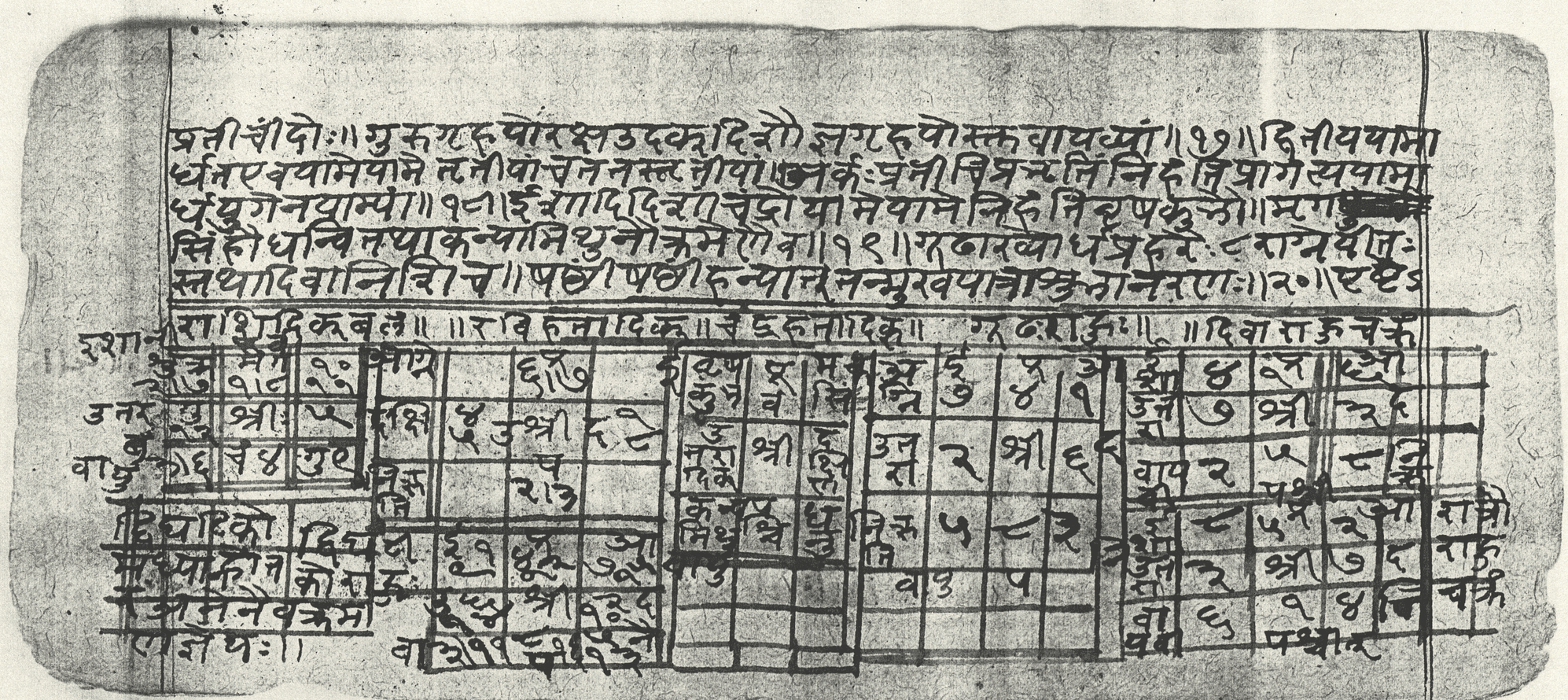

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

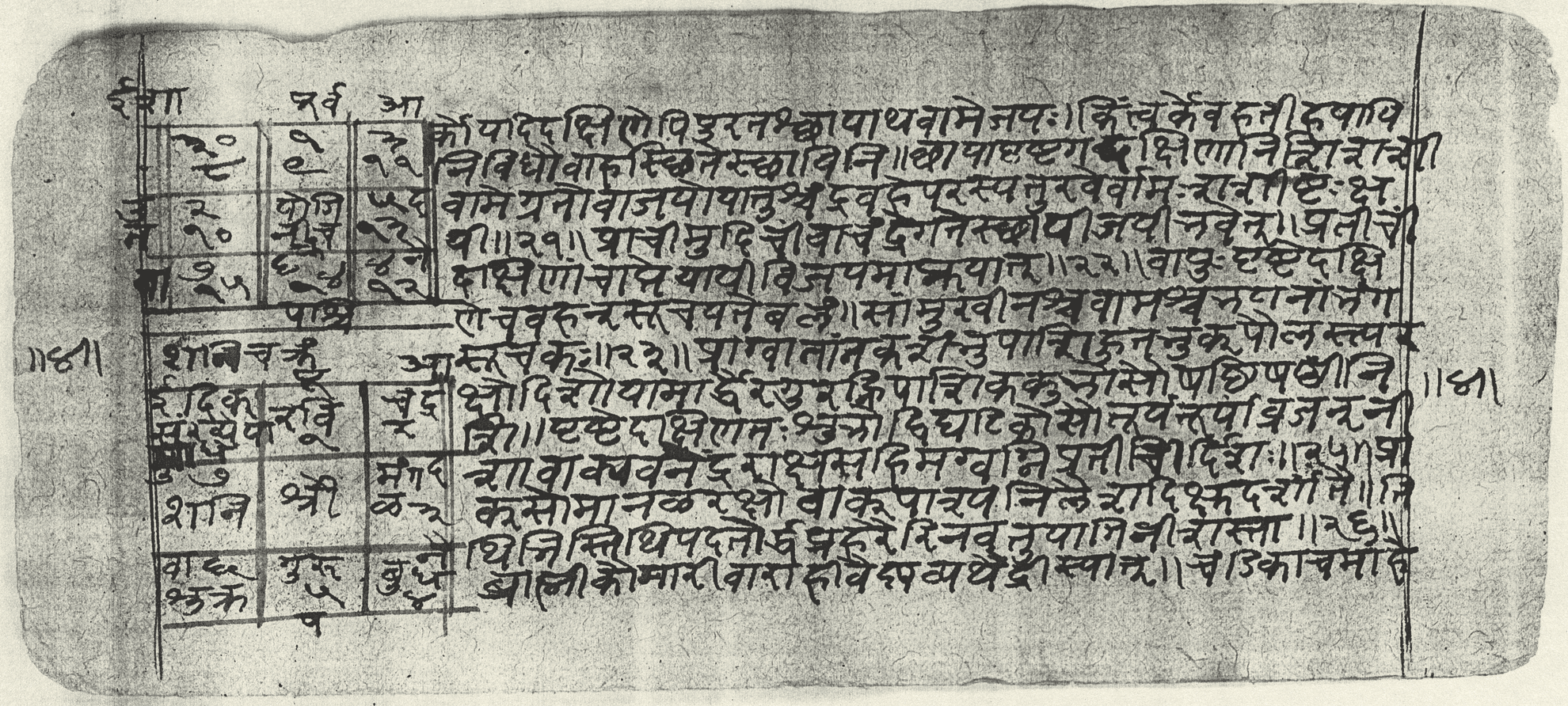

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

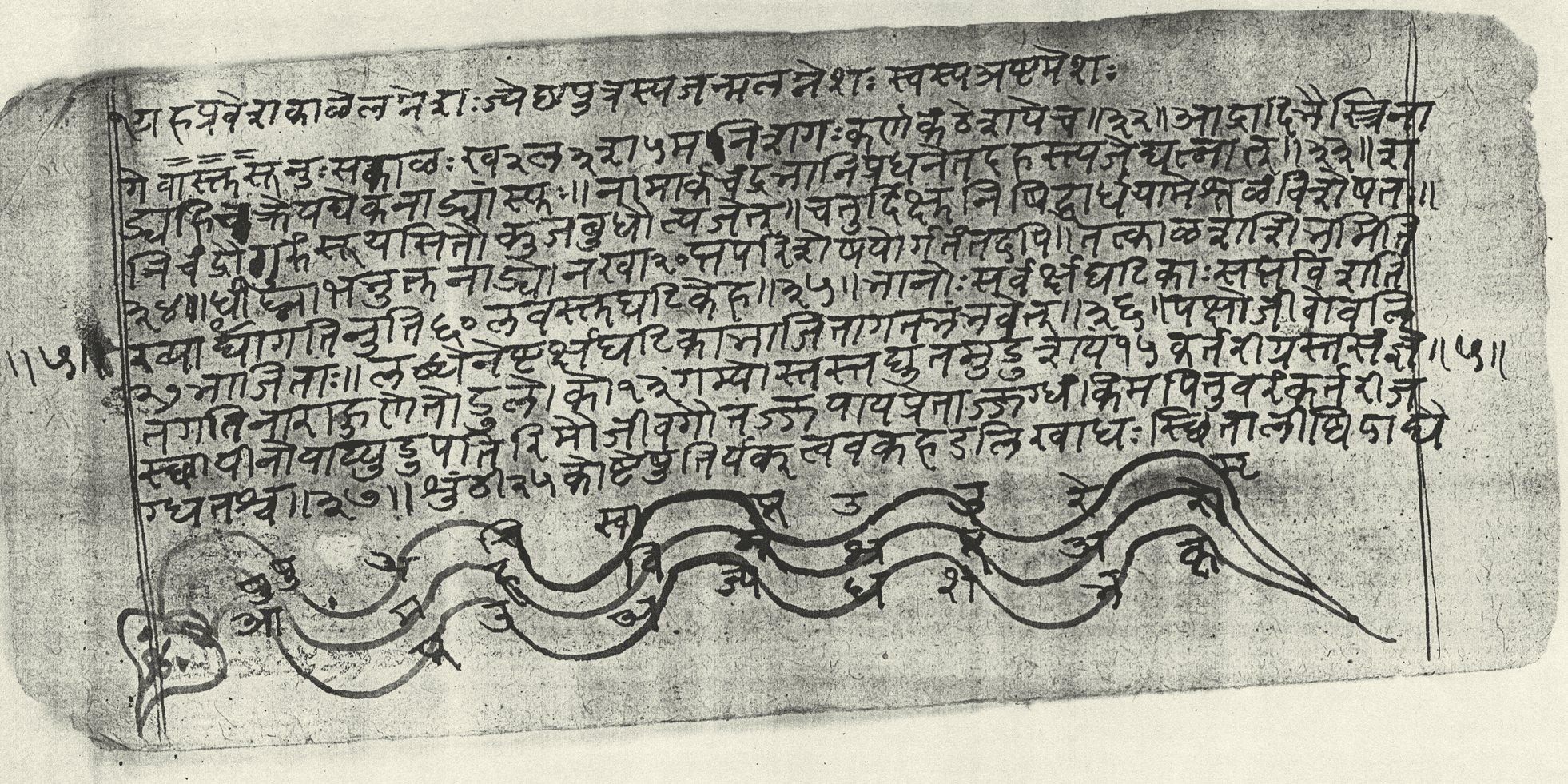

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

स्मान्यक्तैस्तैस्वरैश्चक्रमनइकुडकुघङ·क्वामध्यकोष्ठे॥घेघे४सूर्यधरा
नीछनत्तनतइलासार्पमलैर्त्तपादाएवंचान्येषुदध्यान्मटपरतडुडकुप
सठामध्यकोछे॥२०॥पित्तनतइकनानेचादिदेवनयनजखाश्चतथाचुडुकु
धफोठः॥हरिनमवाधितश्चमेचतुःस्यर्गसदचलावस्कुनाडुडुकुतेसोथाः॥२१॥
नागेश०निचैद्य०निधि९०नीरन्ध्र१२०नक्षुक१५०मितैःप्रासपर्यंपकेवीत्य
त्रवानोनकोबुक्षितिरदधगुपर्वतराधोप्रजेत्वा॥व्यस्तासाचावनीतोदृष्यक
एकजेपत्रएकत्रतेनश्वासानानाधि९०संख्यानवरस७२०कमलेकार्मे

अ	व	क	ह	ड	मध	
इ	वि	कि	हि	डि		
उ	वु	कु	हु	डु		
ए	वे	के	हे	डे		
ओ	वो	को	हो	डो		

म	ट	प	र	त
मि	टि	पि	रि	ति
मु	टु	पु	रु	तु
मे	टे	पे	रे	ते
मो	टो	पो	रो	तो

ना	य	ज	ज	स
नि	यि	जि	जि	सि
नु	यु	जु	जु	सु
ने	ये	जे	जे	से
नो	यो	जो	जो	सो

ग	स	द	च	ल
गि	सि	दि	चि	लि
गु	सु	दु	चु	लु
गे	से	दे	चे	ले
गो	सो	दो	चो	लो

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

स्तोस्त्रि चमोत्र ॥ ८० ॥ इ दादिदिग्दलगतेश्वसनेरणायनो कुरुपे धवि षयापमुदेगाला
य ॥ चेनोजवेत्तपिनुचन्पास्यपायपत्रदमांतरत्नरनुदेपरस्थे ॥ ८० ॥ धरांबुनी
शुनेमतोविमिश्रिनंप्रलंफलंत्र ॥ मतंचलत्वंदुःखवेदमनेस्वरार्थंवदिनेः ॥ ८१ ॥
दंदेपत्रेइनेदवकृतइनयोःपंचपचेतिघद्योनाकी १० गुवक्षरोत्यास्तुरथचन
तळा २६० सुर्यटीकाध्यनेत्र ॥ शुक्लादित्रित्रिघस्वेतिभगुरथरविःपस्रूपश्चेत्सुद्द
नः श्रेयःस्यादकनाड्यांपादिवकृतिस्त्रिस्वीपंचघस्वेमतिःस्यात् ॥ ८२ ॥ अर्केनिन ॥ ६ ॥
त्यवकृनेहरिहेलयावदेकोपिहंतिस्वकृन्नाकिमिहानचित्रं ॥ प्रत्यरिपन्स्व
दतथनामविवाकृपक्षेनिक्षिप्यविक्षिपतिलक्षमरीन्क्षणेन ॥ ८३ ॥ प्रश्नेच
ध्वकृतुवामगनरेणौकोजयोनिश्चितं ॥ सूर्यंदृष्ट्वागतंनक्तंछत्रविजयोपन्यस्तदक्ष
कृनेक्षतिः ॥ ८४ ॥ सूर्यंचेद्विरामाक्षरांशिराशिनिभूतसमानि ध्रुवंजेतासो पु
रनोपिवामगइहस्यात्प्रगोदक्षिणः ॥ ८५ ॥ प्रश्नःश्वासांतर्गमेचउदेयःस्यो
दुर्गोनिर्वासत्रसदृशमतदेतत्र ॥ लाभःपुत्रादेश्चवाकृस्कृतएवकृतःप्रत्य
यस्यादसिद्धः ॥ ८६ ॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

चोदेवदेन्द्रपविलोकनगोहवेदापदानिषेकमु
खकर्मनवेक्षुनयन्त्र॥सोदेहुमङ्गनवधूरु
निचुम्बिहुघमुस्वप्नवेदच्छुनकमेप्रकायसे
स्त्री॥६८॥चतुरिचारिनिवाचेदीनोयानरस्प
र्श॥स्वव
धूमणिमनुरूरानुस्तनकालेरतेपु॥स्व
यंमदवारानिश्चेरेसाथपुसापादिवादिव
नवनीतासक्तिवद्रावितास्यात्॥६७॥स्तुमा
यानिजवहुक्षरचिमनाड्यो॥चंडचैवदन्ना
गतीपिवेतदानी॥आम्रस्योर्वरायानितामिर्व
चकांतीचंद्रणाधूमणिवहुमुखःपिवेत्॥६८॥
मोहनेमदनयुद्धमाचिरेतत्सुधीरणद्वयंच
रेद्धलं॥प्रोक्तेमादृदहुपेतिमैथुनंद्रावयन्नु
बलोस्त्रिकलो॥६९॥स्वरद्वोपानिलाकं

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

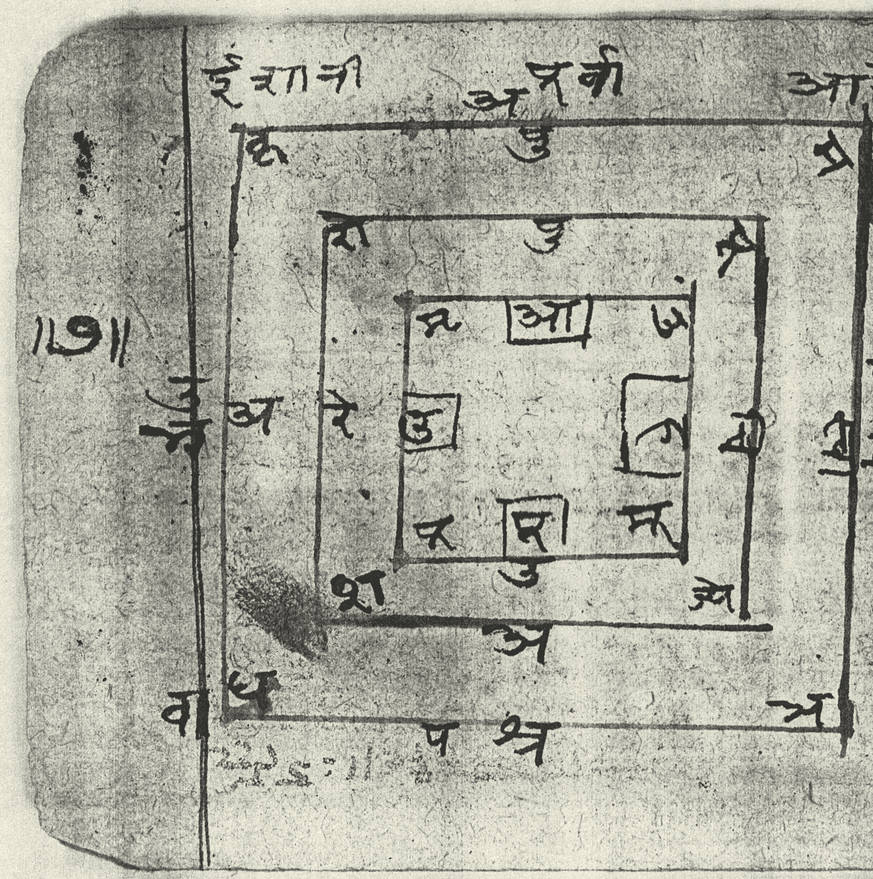

॥७॥

दुर्योगिनीराकुन्तबले:॥अन्येश्वरीकृतभावधृ
जयसेवधनंमहत्तर॥५०॥ॐह्रीरणाकुफट्स्वाहा
आस्येतोलजपथकेनाकेदकेतीर्थवरा
ऊर्वरिकामवेकस्वरूपुलेगेन्नसधतेनु
त्रैरजीलेश्चतेः॥कसोयुतरम्भलिकानिर ॥७॥
दरानेःपुष्पार्कआत्माधटनाजधोवासकनं
लांबुनिरथोपाठाजद्वापीदशी॥५१॥अमी
वलक्ष्मणाडुंखवासपक्षीविविचलिका॥
विघ्नकोनाकाकेघानीलदेवीचपाटला॥५२॥
नुजोस्यमदंगाडुक्षालऊर्ध्वैकापिवारयेत्॥
रणेदारुणेरास्त्रोघेयावज्रीयनिनोदरे
स्वर्णोन्मसिद्धकाक्रिण्यासिंहीघण्टस्तने

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

ऊढः ॥ अंतश्चपारदः सिक्थमुद्योजयदास्यगः ॥५४॥ चक्रमर्दकगो जिह्वा
श्चिबुकाजदास्यापि ॥ एकैकोवादजयदापुष्पाकोलास्यकंगा ॥५५॥ नाभ्यग्रागि
प्रतिरवेदुपर्युपरिचक्रीप्येरादिरर्पन्निभाह्याश्चिणिलिखांतराक्षिवक्त्रतो
प्येद्व्यंचसार्पबहिः ॥ ओग्नेयादिक्षिप्रतोयमदिशिन्यस्यबहिः सप्तमूर्
ध्वासवतोन्ययोः खय १२ बहिर्दंमध्यतोनश्च्यद्द८ ॥५६॥ कोणाग्निप्रवेशो स्वः
दक्षाग्न्यानिर्गमे ॥ षट्पट्सपक्षेषुमध्येस्तमचतुष्टय ॥५७॥ उपलक्षणा
मेवकूर्तिकादोप्रथमेदुर्गलमेवेत्रेवा ॥ यत्रचक्रमुदुस्थमालिरेवैचतुर
स्त्रवरणोत्रमध्यमस्यात्र ॥५८॥ क्रूरा अंतर्बाह्यगासोम्यरेखादुर्गनंगावे
ष्टकैवैपरीत्यात्र ॥ क्रूरामध्येवज्रगाः सोम्यरेखटभेदोनगथ्यात्रयुद्धविनापि
॥५९॥ व्यस्तासेवावेष्टवस्पष्टलंगोदुर्गनिम्नेषुरुवेन्नात्रमिथ्या ॥ प्राकारितः
क्रूररेखाबहिश्चेत्सोम्याः रुद्ध्वादुर्गनंगस्तदानी ॥६०॥ यत्रेबाह्यक्रूररेखेवा
श्चमध्येसोम्याःखंडिःस्यान्नदुर्गस्यन्नगः ॥ यत्रसोम्याश्चांतराबाह्यनश्चेत्रत्र
क्रूरानंगःस्याद्धयोस्तु ॥६१॥ यत्रक्रूराबाह्यमध्येचसोम्यास्तत्त्यद्युद्धंखंडि

सैन्ययोः

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

मानोन्नहृच्च॥ वप्रे बाह्यंतर्पदा क्रूरसोम्याघोरद्रुद्वेस्वादयोनेगएव॥६२॥ द्रुन्वावाहं
नश्यचेत्क्रूरसोम्यासंधिर्वाद्योघाविडुर्गराशौस्थ्य॥ शोषोस्तन्नक्षेप्रवेशोपिवाचेन्नवे
द्रोज्ञोवत्पक्षेगस्वात्प्रवेशो॥६२॥ रुंध्याद्दुर्गराकुलोघेथपुद्व्यस्तेनोनस्वस्तै
न्यविदध्यात्॥ दिक्षीन्यारोक्षाव्यवक्रस्वसोम्योदुर्गनगंनिदिशातिक्रमेण॥६४॥य
त्रक्रूरस्तेनदुष्टःशाखीचेत्स्वंडिस्तत्रेनत्यथेत्प्रवेशः॥ क्रूरास्तन्नक्षेयदास्वस्तदा॥८॥
नोदुर्गमुल्कापातिदुर्गोधिनाथः॥६५॥ निर्गत्यक्षेवास्यगेवक्रिनथेक्रूरःस्वंडिं
निश्चिनंतन्नक्रुद्धान्॥ वृत्रस्कोनदुनिमध्येप्रवेशार्क्षेवक्रीचेदतिवास्यस्थसेन्यं॥
६६॥ दुर्गेनदीशानजयोरिनिकोटयोस्कनगाविचार्यदिशांतन्नलगंतुवास्याः॥६६
न्यंनदाबळपत्नोधितचक्रदोषेसेनान्यमन्यंनपदिश्यादिशोयेवदेवा॥६७॥ प्र
वीक्षीचीलिखवालीनेपरनयरगुणानाःकंदलीकोकघघेशात्कपीस्तोय
नदस्वस्तन्यद्युदुनइदिगालीदुनान्यंनराले॥ नारीरवणान्नदुरोक्षान
वक्रदुष्टस्वानंनरास्माद्यादीन्स्वटानसेबंधिवारेःसरुलिस्वस्तिथी
न्नमध्यनोनंदकादीन्॥६८॥ रौद्रादिमध्यन्नचतुष्कवेधमादिशेक्रमशः॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

श्री

अ	ढ	रो	म	आ	ड	ड़	अ	आ
च	उ	अ	व	क	ह	ड़	उ	म
अ	ल	ल्ल	र	ञ	ध	त्र	म	प
रे	च	ए	ओ	र्म	ओ	५	ट	उ
उ	द	१२	रि	ॠ	ॠ	ध	प	ह
ह	स	११	अः	ॡ	अ	७	र	वि
रा	ग	९	१०	९	८	ए	न	स्वा
ध	रू	रव	ज	भ	य	न	रू	वि
ई	श्व	अ	उ	ॡ	म	ज्ये	अ	इ
				ध फ ढ				

सूचना ॥ ॥

घडःछांषणठांधफढांञ्ञथांसिति
सर्वनोनद्रे॥६९॥चथमाद्यन्तस्थरव
दोविद्वेकोणश्छिनान्नभ्वतुरः॥ति
थिमपिदर्गोनश्रुतःक्रूरजवेधःश्रु
नःश्रुचजः॥७०॥वक्रीदक्षैकणगतो
थवामरीघोविद्वेदीक्षनयेसमस्त॥
त्रिस्थवक्रोराहुकेतूइनेदूनिसत्रयो
घोदृग्यधोनुल्यकृपो॥७१॥उद्वगा
र्थविनाशरोगमतिदोविघ्ननरेका
दयावणिकानिकृडोन्नमोआचिकृजो
विद्वतिथौनीरवि॥सत्रौविघ्नतति
श्चपचस्मृतिर्विध्यन्नद्वाइज्यस्थि
नःश्रद्धासर्वसुखंरतिंविदधतेव
कोअनीष्टाइमे॥७२॥क्रूरावक्रेऽन

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

त	त	तु	न	गु	गू	गृ	गु	ग	०	गा
ध	ध	ध्ध	०	ऋ	ॠ	ऌ	०	०	०	ऐ
अ	आ	इ	ई	उ	ऊ	ए	ऐ	ओ	औ	अं
क	ख	ग	घ	ङ	च	छ	ज	झ	ञ	ट
ठ	ड	ढ	ण	त	थ	द	ध	न	प	फ
ब	भ	म	य	र	ल	व	श	ष	स	ह
ऋ	ॠ	ऌ	०	०	०	य	०	व	ध	ॠ

ध	ऋ	ऋ	ध	७	ध	४	३	९	०	९
अ	आ	इ	ई	उ	ऊ	ए	ऐ	ओ	औ	अं
क	ख	ग	घ	ङ	च	छ	ज	झ	ञ	ट
ठ	ड	ढ	ण	त	थ	द	ध	न	प	फ
ब	भ	म	य	र	ल	व	श	ष	स	ह

॥९॥

वडुष्टारवेः स्याघद्वारो सादिकू
सादिरपास्तमेति॥ प्राच्याद्वारात्रा
स्थिताश्चक्रमोयंसर्वाशास्तुल्याय
नोबुद्धिमद्भिः॥७२॥अस्ताशास्थ्वा
ज्याद्येः क्रूरस्यधवस्फूर्जवाच्यं॥ठ
दिनाशास्थैः सोम्यव्यधवस्फूर्जमा
दिनोद्यस्तं॥७४॥ हानीरुक्कं कम ॥९॥
होपिपीडितइहस्याज्ञेन्मत्तेस्या
न्नयेत्॰ कर्मासिद्धिरथोनिदा
य १६मिनेद्व्यक्षपः स्याज्ज्ञये
१८गौरेक्षेदक्षजः रादेसुख
हानीराज्ञोथदेशोडुनिक्षत्रमज
स्यानिपेकयोरविन्नयोस्तन्नद्य
वर्णेरुक्षाणिकृतिकाष्ठुष्यरेवती

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

मिदिशेत्।७५॥साध्यकात्रकठबादपस्तद्वतद्वतुद्वनःगःरुतेद्वभा४नु॰।नि०न॰
गाःदाटन्नाः॥कृरुकृरुम५न॰न०रु२य१न०ल४न४गाःरु साधवकृणमधि
कृशेषनोदाटन्नाः॥७६॥काष्ठाद्वनोऽक्षेचावेसर्गनपुंसकोन्यर्धकास्फुल्लाः
वित्रु४सि७नीद्वत्र४गुरुकाः१न०काः१ःस्फुः॥दृतीयुराकृपनदेक्यदृष्टत्रक्षुशो
षजीवेदृदीसमाधिकेत्रियतेसमोनै॥७७॥प्रश्नेदृलाचांप्रमितिःकु१पुल्लान्दको
रुनिश्रीलहृनाथरुशेष॥कृ१जीविनैरुतुकृजोस्तिनै०नवेद्मतिध्यामर
णात्रिधापु॥७८॥इतिरोगमृत्युचक्रं॥प्रातःदृष्टगतेरवावनिमित्तंछायागा
वेस्वांचिरंदृष्ट्वोर्ध्वनयनेनयन्रसिनन्तरछायानरंपश्यति॥तत्रकर्णांसकरा
स्यपार्श्वहृदयान्तावेक्षणेऽकी१२श्च७दिक्१०नरासा१।२क्षि२समाःत्रिरोवि
गमतोमासास्फुपद्मजीवति॥७९॥दृष्ट्वेदृष्ट्वामुनि७संख्यमासान्दिदेह
दृष्ट्वीतुमत्तिस्मदेव॥स्वप्नेदृष्ट्वानवत्वर्षमध्येरोगोमृतिर्वेतिवदंतिसत्यं॥८०॥
स्नानस्यसर्वकर्णोदिशोपत्राणुल्लवन्यत्वं॥सर्वांगोर्द्धस्थदृष्ट्वाषण्मासान्त्यं
तेरुमृतिः॥८१॥रुकारःकठिनोयस्यसकारोमृदुतांगतः॥तस्यायुःक्षणमेव

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

स्यात्यधिराजो विरक्षिता॥ ८२॥ हस्ते न्यस्ते शिरसि यदि न छिन्नदंडोस्यदृष्टः प्राणा
स्तान नमरणभयं साडुटं हस्तयोस्तु॥ न्यस्ते शीर्षे यदि कदलीकोरकाने तदंत
र्दृष्टं नोनी स्तरनिसलिले चेत्स्वयो प्रानमस्कः॥ ८३॥ इमानि चिह्नानि विचार्य
योडुस्तुनिश्चयेआडुषएवयापात्॥ आकुर्दिसुरवैराकुनेस्यदृष्टचिह्नानि बाधे
श्लोकुनेः विमत्यैः॥ ८४॥ सकलेस्वरा स्त्रसारमेनत्पुरःक्षिप्यमया न्य
गादिसर्व॥ एकुनत्रिंशद्पोथधर्मेटनेः सुकरनादनघनो चितार्थ मिदो॥ ८५॥
वंशोवत्सकुलीश्वरस्यविदितास्तस्याडुरत्नानितः सत्राडनिचिदस्वजनकः
श्रीसूर्यदासोजनि॥ यन्मातुर्यत्रासादितोदरविदारान्लक्ष्मावलक्षीबधा ॥१०॥
त्सत्राज्ञ्य स्वसत्रास्त्रसार विधि तिरामोवसन्नेषे॥ ८६॥ इति समरसार
स्वरणः श्रीरस्तु श्री॥ ॥ पंचागबाणखगुणेकरसाब्धिपक्षयोमेक्षणाद्रि दिवसा
अकुलाघवस्य ७२०६२६२०५६५ क्षोप्यागणेनवतिपक्षजेवासरादेश्यक्रघ्नचक्र
दिन ४०१६ युत्यावसावनोघः॥ ७॥ त्रिपक्षनागाब्धिनवेडुपक्षत्रिपक्षभन्याश्विनगोः
७२०६२६१२४८५२ समेतः॥ गणः प्रदीपस्यनवेधगादेश्रीपद्मिलीनायकघस्त्रसं
ज्ञः॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

उच्चस्थितो वामगतोऽथ गच्छेत्पादं हि कायां। नीचस्थितो दक्षिणसंस्थितश्च पृष्ठस्थितः
स्याज्जवि नाडिकायां ॥ वीरविजये। आदौ भ्रुन्यगतः पश्चात्पश्चात्सूर्यो विरोध्यदि। तदास्तवीथीमि
धिः स्याद्यामे वामनसंराय॥ इति नरपतिः॥ वामनाडी प्रवाहेतु नगछेत्सर्वकुलनरी। दक्षनाडी
प्रवाहेतु नगछेद्यामपश्चिमं। गच्छेत्सायदाष्टके छन्येच कन्यकां वदेत्। पूर्णपुत्रविजानी
यात्। रुजुभ्रमणेपतनंनवेत्॥ निर्गमेचशुक्लावासा प्रवेशेदक्षिणाभुजा॥ शुक्लकर्मनवेद्या
त्यादक्षिणाभुजनकर्मेति॥ त्रिकोव्ज्ञानसिद्धिनामणे॥ सप्तत्रयोक्ताः कथयंतिवार्ता रूपेणवा
णैस्त्वादितंवदंति॥ अष्टोचतुर्मनचकापसिद्धिवेदैश्चपट्टिघटिकाद्वयेन॥ ॥ मध्येरथ्वा
यधश्चापऊर्ध्वकृतिचानलः॥ निर्यग्वाहुत्रवातश्चनन्तोवकृतिसंज्ञने॥१॥पीताधिरपःश्वे
तारक्तवर्णोकुनाद्रानः॥ माकृतोमान्वर्णश्चआकाशंधूम्रवर्णकं॥ अष्टांगुल्वंवकृद्वादुत्तव
स्यतुर्यांगुलः॥ द्वादशांगुलंमहादेविवामपार्श्वांगुलं॥ यदानद्वापनेसम्यक्तत्पवनःसंच
रनेभि॥ पीनश्वेनाकृणत्पामेनिश्चिनव्यःस्वुदेनि॥ ॥ अनुछान्यांश्चनीसंध्यांगुलि
न्यांनासिकाद्वुटे। अन्याभिरंगुलिभिश्चपिधायवदनाब्जं॥५॥ कोणदेशेनिपीड्यान्यांगुली
भ्यांच्यासरोधनं॥ यथावर्णंनिरीक्ष्येनविंदुंत्रयमध्यगं॥६॥ पीतेनविद्युन्नीलेनचित्तेन
वाकृगंपुनः॥ पाप्तेनकुनाशंचविद्विद्यानंचमोक्षतं॥ धर्मंसवन्निनत्यानिपंचत्रोक्तानिप

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

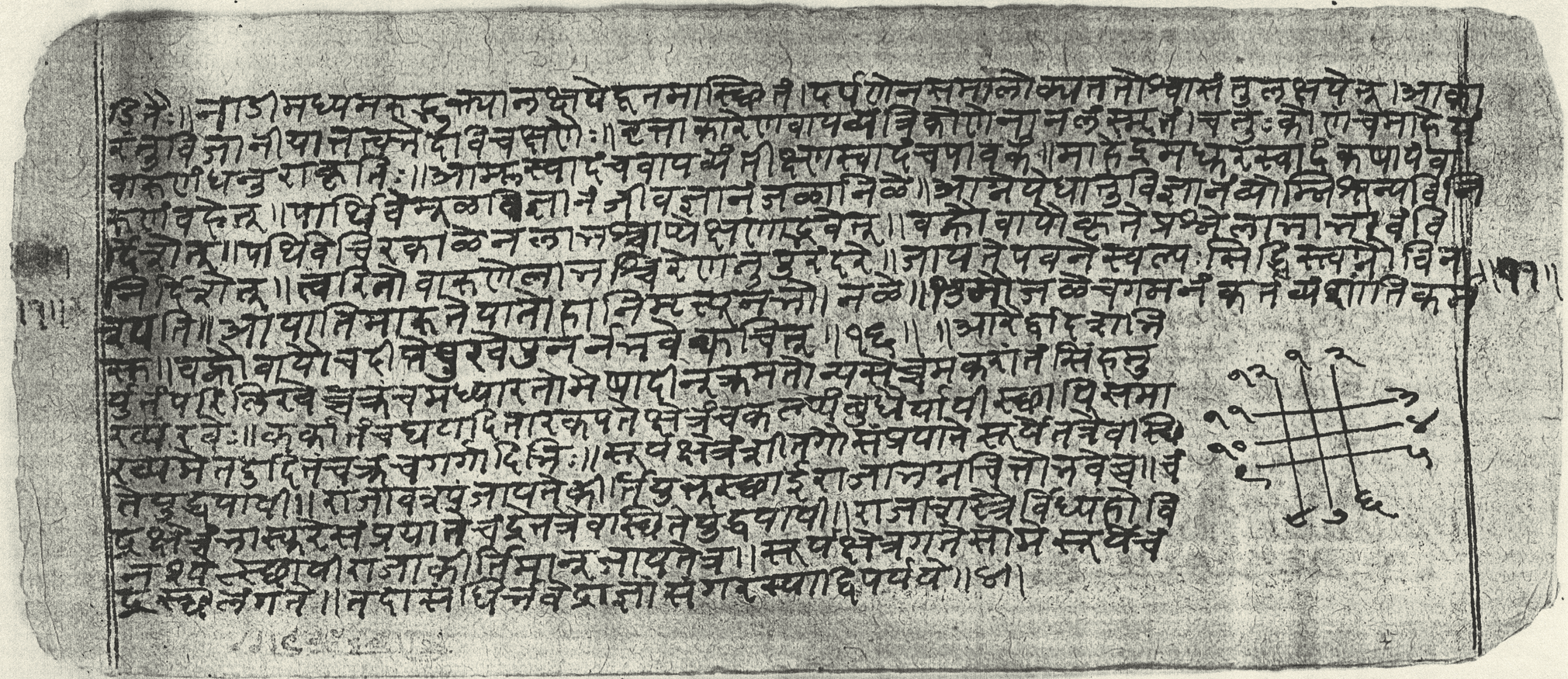

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

नास्त्राणि त्रिलिउपर्युपरि लिखेत् चतुरस्राणि। ईशादिकृतः ईशानकोणात् बाह्यतो अग्निसूत्रं
लिखेत् अंतरा मध्ये शिवसूत्रः आरभ्य यास्त्रिणिरुक्षाणि बाह्यरेखापर्यंतं लिखेत्॥ एवं पूर्वस्यां
दिशि अग्निमरेखा यावद्दिः सार्पआग्नेयं लिखेत्॥ आग्नेयात् अग्निकोणतः पित्र्यतोमघानो लि
खेत्॥ बाह्यवत्॥ मध्यतो निर्मरेखापर्यंतं यमदिशि बहिः सप्तमं तं विरा खांतमिस्यर्थः एता
लिखेत्॥ अनयो निर्ऋतिवायुकोणयोः ऋक्षेण मैत्रांतवासवतो लिखेत् यथा श्रेनु
त्तिदक्षिणास्यालिखेत्॥ तनयो निर्ऋतिकोणबाह्यतो मध्यस्तंभपर्यंतं ततः अग्निमरेखा बाह्यप्रदेश
मधातः सप्तश्चवर्णांते निर्ऋतिकोणबाह्यतो मध्यस्तंभपर्यंतं ततः अग्निमरेखा बाह्यप्रदेश
पर्यंतंपश्चिमायां लिखेत्॥ ततो वायुकोणबाह्यतो धनिष्ठामारभ्य प्रवेशाग्रस्थास्तंभपर्यं
तंत्रिणि॥ ततोस्तंभस्थानात् निर्गमऋक्षेणअग्निमरेखाबाह्यप्रदेशपर्यंतंउत्तरादिक्
स्थंलिखेत्॥ एवंकोष्ठचक्रेस्वयः १२ द्वादशरुक्षाणिकोष्ठेषु हिभंगेछिद्रेस्वर्योवा इदं नक्षत्राष्टकं स्प
ष्टमध्यतोलिखेत् अंतः कोष्ठमध्ये इदं नक्षत्राष्टकं लिखेत्॥ ५ ६॥ कोष्ठभादि ति॥ प्रवेशो द्वादशकोष्ठभा
नि भवंति॥ अन्यानि द्वादशभानि निर्गमे भवंति॥ अश्विन्यादि सप्तसु नक्षत्रेषु षष्ठं॥ ओ ई
षुषादिसप्तनक्षत्रेषु षष्ठं हस्तः स्वात्यादि सप्तसु नक्षत्रेषु षष्ठं। पुर्वाषाढादि अभिजिद्
दि सप्तसुनक्षत्रेषु षष्ठं षष्ठउत्तराभाद्रपदाख्यानि चत्वारिभानि मध्येस्तंभचतुष्टये

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

ल स्थानि स्तेन संज्ञानि तवर्ती सर्थः ॥५७॥ उपलक्षणमिति ॥ कृत्तिकादिकउपलक्षणानुक्रमाज्ञेयः
उपलक्षणार्थमेवकृतिकाग्रहणं ॥ सामान्यतः प्रथमउगच्च कोटन्नक्षत्रेइत्यादिकारणलक्ष्यं ॥ अथ
वावारिनेराजुनेलक्ष्य ॥ उडुस्थेनक्षत्रस्थेयरूजुंपथाकृक्षगतेस्यात्तदयानलक्ष्यं ॥ मध्यमेवतुर
स्त्रेवरणेसद्दशाकारइतित्रसिद्धंसंस्थानस्यलक्ष्यं ॥५८॥ क्रूराः अंतः पापग्रहाः अंतः अ
न्यतरगाः ॥ बाह्यगाः सोम्याः शुभग्रहाः तदाउर्गकोटनेगजातिरुक्ता ॥ वैपरीत्येवैवृष्टकनेगः
कथंशुभग्रहाः अन्यतरस्थाः पापग्रहाः बाह्यस्थाः तदावृष्टकानानेगः ॥ क्रूरग्रहाः मध्यावक्रगाः
वरणस्थाः सोम्यस्ववर्णः नेदः नेगश्च अत्रयोगेउक्तं विनापिलक्षणं ॥५९॥ व्यस्तासेउक्तग्रहास्थे
त्रिव्यासेवेपरीत्यआवृष्टकस्येवनेगः ॥ कथंशुभग्रहाः कोटमध्यस्थाः पापग्रहाःवक्रगाः मध्यको
ष्ठस्थाः तदाआवृष्टकस्येवनेगउच्यते ॥ उर्गनत्तेपिउर्गनेगज्ञातेसतीत्यर्थः ॥ तथापिवृष्टकानामो
वनेगःस्यात् ॥ अत्रमिथ्यानेव ॥ सत्यमेव ॥ प्राकारमध्यमकोष्ठंअंतः कोष्टमध्येक्रूरस्ववर्णपा
पस्ववर्णबहिश्चेत्सोम्याः बहिः कोष्ठसोम्यग्रहाः तदानीकूटप्रान्तकृष्णात्तदुर्गनेगोवाच्यः ॥६०॥
वत्रेबाह्यति ॥ वत्रेमध्यकोष्ठं ॥ बाह्येबहिः कोष्ठंक्रूरस्यात्तत्रस्वंडिनेवनीत्यर्थः ॥ उर्गस्य
शुभग्रहाः तदाकोष्ठस्वंडिःस्यात् ॥ कोष्टंयत्रस्थानेक्रूरः स्यात्तत्रस्वंडिनेवनीत्यर्थः ॥ उर्गस्य
कोष्टस्थंनगोनत्ववति किंतुस्वंडिरेव ॥ वत्रेमध्यकोष्ठेसोम्याः शुभग्रहाः अंतराअन्यंतर
कोष्ठं ॥ बाह्यनाबहिःकोष्ठं ॥ स्वंडिः क्रूराः पापग्रहाः तदाउर्गाः सैन्यायोनेगः स्यात् ॥ कस्या
पिज्ञायोनत्ववति ॥६१॥ वत्रेमध्यकोष्ठेक्रूराः पापग्रहाः ॥ बाह्येबहिः कोष्ठंमध्यंअंतः कोष्ठ

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

पापग्रहेणयुक्तःतारीचंद्रःस्यात्तत्रकोप्यंडीस्यात्कोप्यंगःस्यात्॥एतत्पथेवप्रवेशःस्यात्
एकस्मिन्नमार्गेबाह्यकोप्यस्यकोप्यंमध्येप्रवेशंतु॥क्रूरःपापग्रहःश्रेतकोप्यंमध्यपदास्तनक्षत्रे
स्तेननक्षत्रेनवानेतदाऽर्गकोप्यंतुल्कास्फुकाकोप्यंस्वामीपातिपत्तायाति॥६५॥निर्गत्यक्षोभा
गमनक्षत्रेबाह्यगेबाह्येवर्तमाननिर्गमनक्षत्रेवृकोक्रूरग्रहोपदास्यात्तत्रस्कानाश्रिते नि
स्वंडीकोटिनंगेकुपात्॥वप्रस्कामध्यमकोछस्कावक्रीक्रूरग्रहेवाततदाअंगःकोप्यंमध्य
हतिपीडयति।मध्येकोप्यंमध्यप्रवेशादेप्रवेशानक्षत्रेनेदृकीक्रूरःपापःतदाबाह्यस्कस्थे
न्यंकोपिसेन्यंनिहंतिपीडयति॥६६॥ऊर्गकोप्यंतदीशानस्यकोप्यंस्यामीद्यानेनन्न
नक्षत्रेसान्यांदोकाटीलेख्योपरोक्तक्रमेणईशानकोणांतःपुनस्तयोःकोप्योःकुत्राप्यंशि
र्गमःएवंवार्यंतत्रतस्यांदिशिबाह्याःयापिनोल्लंघंतु॥आग्नेयतराःकोप्यंमध्यस्थाःस्कंधा
पिनः।श्वेतपःसेनापतिस्तस्यनक्षत्रेनामनक्षत्रेतस्माऽद्धिनेऽत्पन्नेचक्रेकोप्यंचक्रं॥
सेनापतिनामनक्षत्रात्कोप्यंचक्रंलेख्यं।तत्रकोप्यंदोषंसतिपःपापग्रहःस्थितश्चेद्भवति
तदातत्रस्कानेअन्यसेनान्यंसेनापतिंअपादेशयसस्कंधाप्यादिराःएवमेवजवेतुरथी
तु॥६७॥इतिकोप्यंचक्रं॥अथसर्वतोलद्दं॥प्रवीदिशिरिति।नयःनयंगणितादेशय
शपादिमिनाप्रवीदिंचिप्रवाश्चिउदीच्यश्चप्रवीदीच्यःतान्प्रवीक्षीचीःप्रवीतराःआलीक्ष

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

त्कि॰ ले रेखा॰ अथानन्तरं। कृ॰ कोष्ठे पुरः कार्शीति पदं पुरे स्थानं ईशानकोणतः कर्णैः कर्णभा-
गैः कोणमार्गैः तिर्यक्मार्गैः तोयस्थानं पोऽग्नेस्थानं अकारात्स्थानं लिख अतस्मध्ये
वह्नुतः कृत्तिका नक्षत्रात् सप्तनक्षत्राणि दक्षिणावर्तेन क्रमेण चतुष्कादिक्षु नक्षत्रपंक्ते-
र्नपुंसकान्पूर्वोक्तान्वर्णान्क्रमेण कृ॰ आदि विद्यानि वर्णान् क्रमेण चतुष्कादिक्षु नक्षत्रपंक्ते
रधःप्रदेशपंक्तौ पञ्चसु लिख॰ यथा॰ पूर्वस्यादिशि अकारः आकारयोर्मध्ये प्रथम
पंक्तौ सप्तसु कोष्ठेषु कृत्तिकादिसप्तनक्षत्राणि लिख। तदधः पञ्चकोष्ठेषु अवकहडचक्रं
तिर्यक्वर्णान्लिख। पुनर्दक्षिणस्यादिशि। मघादिसप्तनक्षत्राणि तदधः पञ्चकोष्ठेषु
तत्पदानि लिख। पुनः पश्चिमस्यां सप्तसु कोष्ठेषु अनुराधादि सप्तनक्षत्राणि तदधः
पञ्चसु कोष्ठेषु नयनजरवइति। लिख। तथोत्तरदिशि धनिष्ठादि सप्तनक्षत्राणि तदधः
रासदखता ले रेखा॰। तदन्तरा मध्यकोष्ठत्रिकोष्ठे के रेवतिकृत्तिकादृषा त्रिचारा रोहिण्यादि
खवननादक्षिणैकर्क्षादित्रयं पश्चिमनृक्षादित्रयं। उत्तरमृगशिरादित्रयं। तन्मध्ये मैधैएकै
कचतुष्कोष्ठमध्ये तन्नक्षत्रादितिथीन् लिख। कै॰ सह रेखयन्त्र बाधिवाद॰ सह
स्वरनोत्रचः स्वराः। साधिनोपवासरात्रिः सह तिथीन् लिख तत्। रविनोमयारकारः
स्वरः तस्यधारो रविनो मोनरसोज्ञ रेखा॥ बुधचन्द्रयोरकारः तत्सबिनो वारो बुधेन

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

टिका

द्यो न द्यानिथौ ले ख्या ।ओ स्वरऽकारः तस्मादुकुर्जपार्यो ले ख्यः ओत्रस्यस्वरः एकारतस्मा
द्यु त्रो नेत्रा पार्या ।त्रानेः स्वरओकारः तस्मात्रानिः प्रणीयो ।ओ रद्रो नक्षत्रे घऽङ्क्षा ले ख्या ।प्रवा पाढा
स्थाने वेधिको ष्टे वा धफढा ।कुस्तु स्थाने षणठा ले ख्या ।ऽनवानाऽपदा स्था नेत्रे सथा ले ख्या ॥ ६८ ॥
से द्धान्त आरद्धांतः मध्यरूपेषु पे वर्णाः घऽङ्क्षाः १ षणठाः २ धफढाः ३ त्रे सथाः ४ एते विध्यनिवर्ण ॥
आरद्धो विद्धातदा घऽङ्क्षा विद्धाइति ॥ कुस्तवेधे षणठाः विध्येते ॥ प्रवापोढावेधेधफढा नेध्यते ॥ ऽनवा ॥
नाऽपदाविधेत्रस्थाः विध्यते ।एवं सर्वतो मऽत्रत्रेविनारणीच ॥ ६९ ॥ प्रथमाग्रेत्रस्वः स्वरः प्रथमेत्रर
णीअग्रभक्तिका ।त्रस्रणी ऽकास्वरान् विध्येत् ।कोणस्थितान् चतुरस्वरान् विध्येत् ।कान्इत्याह
अकारऽकारत्वकारओकारएतान् ।प्रणीनिधिमापिविद्धेत् ।तथाब्जेपासधास्थायरः आकार
ऽत्वऔप्रणीनिधिमाविध्येत् ॥ तथाविद्यारवाज्ञत्रुत्रोधास्थायरः इरूएऐप्रणीतिथिच
विद्धेत् ।श्रवणधनिष्ठास्थायरः इरूएऐः प्रणीचविध्येत् ।कुरजोवेधपापयरऽजवेधः भ्र
त्रः नः ।भ्रुत्रयुरुस्यवेधः भ्रुत्रः ॥ ७० ॥ वक्रीयरुः दक्षदक्षिणमार्गं विध्येत् ।कर्णगत्वातियेक
इत्यर्थः ।कोणगत्वाइतियावत् ।शीघ्रोशीघ्रगतिकोयरुः कर्णगत्वावामं मार्गं विध्येत् ॥ ॥१
समोयरुः समानपथानवक्रोनशीघ्रः यथार्थगतिकः यरुः अयेसंस्रवविक्षेत्रविध्य
ते ।नित्यवक्रोराहुकेतू ।इतेदसूर्यचंद्रोनित्यशीघ्रौ ।तस्मात्रेमौवौधोयहौतुल्यरूपौ

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

दृष्टिश्चवेधश्च अनयोस्तुल्ये समो। एतेषां चतुर्णां सर्वत्र दृष्टिः। वामदक्षिणसंमुखवक्रेषु। कस्मा
न्नवगतेरेकस्य भावत्वात्॥७१॥ एकादयोग्रहा विध्यन्ते तेन उद्गाधर्विनाशरोगमृत्तिदाः नव
नि। एकपापग्रहवेधेनउद्वेगः। द्वयोर्वेधेन अर्थविनाशः। इन्द्रियहानिः। बलहानिः प्रज्ञाहानिर्वा।
त्रिभिः रोगः चतुर्भिर्मृत्तिः। उडौ नक्षत्रे पापविद्धे सति अमोघिस्मरणी। अविद्धे पापविद्धे सज्ज
रोगाः। तिथौ पापविद्धे नो नेयाः। रात्रौ पापविद्धे सति विघ्नवति॥ विद्धपरपरान्तवति। परयुव
एतन्नक्षत्रतिथिस्थरात्रिषु एकत्रकार्ये पापविद्धेषु मरणं भवति। ज्ञबुधइज्यैर्युक्तः शुक्र
ति। इमेऽशायकावक्रावक्रिणः सूर्यतः वेधयुतेन राज्ञो निद्रा स्त्रा अतिभुक्तदा इत्याः॥७२॥
रूपावक्रेपापग्रहावक्रिणः विद्धे नितरांअतीवदुष्टाः ज्ञेयाः॥ यद्राशेरादिपादे त्रिरात्रौ यदा
रविस्थानन्नक्षत्रासादस्थादिग्भवाः वर्णनक्षत्राधानैः सहमादिकं अस्तंएनिप्राप्नोति॥ इशा
रागास्त्रिताः इशानकोणस्थाः स्वराः ज्ञाच्याः पूर्वदिक्स्थाः नेतव्याः। अपक्रमः सर्वेशा
सूसवेदिक्बुद्धिमद्भिः सापना॥ अग्निकोणस्थास्वरादक्षिणस्थास्त्रातव्यानिऋतिकोणस्थाः
पश्चिमेनेतव्याः॥ वायव्यकोणस्थाउत्तरेनेतव्याः॥७३॥ अस्तारोति॥ अस्तारागस्थैरजाद्यैः सह
साधेश्चक्रूरवेधवन्नफलंज्ञेयं। उदितारागस्थैः उदितादिरागस्थैः सोम्यवेधवन्नशुभग्रहवेधवत्

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

फलश्रेष्ठ आदिशेत्॥७४॥ हीनफलदानि हृक् सर्वतो नष्टे चक्रे जन्मनेष्टजन्मनक्षत्रेपिष्टे
विधेहानिः स्यात्॥ रुक्फलोगः स्यात् वक्रे फश्चनेवत्॥ नम० दशमनक्षत्रे पापविद्धे सति क्रम
सिद्धिर्न यति॥ कर्मणः सिद्धिः कार्यसिद्धिः॥ अथोच्यते षोडशपमिते नक्षत्रे पापविद्धे प्रत्य
दाने दोषवधविग्रहानवेत्॥ अथ १८ अष्टादशानक्षत्रे स्याद्दुःखापक्वनक्षत्रपापविद्धे दुःखक्षयः
स्यात्॥ गोरेफत्रयोविंशतिमे नक्षत्रे पापविद्धे सति दुःखजोदुःखपीडाः स्युः॥ शरे५पञ्च
विंशतिमे नक्षत्रे पापविद्धे सुखहानिः॥ अथानेतरराज्ञोन्यस्य॥ खोडनिदिशानक्षत्रे क्षतिः
पापविद्धे एवंजात्यन्निपक्वयोरपिनयोः जातिआत्मिणादीनानक्षत्रेविद्धेदेशत्यागोभवति॥ आत्म ॥१७
निशोकनक्षत्रेपापविद्धे तद्रूपनिर्दिशेत्॥ देशनामनक्षत्रेविद्धेदेशत्यागोभवति॥ अन्न
पक्वनक्षत्रेयस्मिन्नादनेराज्ञः अन्निरोधकः राज्यान्निपक्वः तस्मिन्नृपन्नक्षत्रं तत्र अन्नि
पक्वनक्षत्रे तद्पापग्रहविद्धेनदाबंधनंराज्ञः आदिशेत्॥ जातिनक्षत्राणिक्रमेणाजा
तिणादीनाकृत्तिकापुष्यरेवतीपुनर्वसुहस्तिचतुर्वर्णोनक्षत्राणिएतेषुनक्षत्रेषुपाप
ग्रहविद्धेषुकुत्वनाशोज्ञास्यनरंभवति॥७५॥ इतिस्वरतोक्तद्॥ साध्याकाः अकठवाद
यः अकथवोः आदौआदिकोऽन्येषांतेअकठवादयः एतेअकाः साध्यानांतेकेतद्धद्

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

नरणानिधायां [illegible]थो सद्योम्रतस्यरिष्टोसद्योमरणंवाच्यं॥७८॥रिष्टरोगमुक्तिप्रकरणं॥ प्रात
रिति॥ प्रातःकाळेदृष्टगतिरवोसति पश्चिमानिमुखःसन्नआनिमिषंनिमेषोन्मेषपरिहारेणयथा
स्यात्तथाअनिमेषंस्थोस्वकीयांछायांगळेगळप्रदेशेचिरंबहुकाळंदृष्टानयनेनेउर्ध्वन्यंत्र
मापयेत्॥ सिनतरंअनिभेनांछायांनरछायांडुरूपंःपश्यतितंस्पष्टरूपंस्वछायापाकरणी
नरूपेनेनदाद्वादशवर्षपर्यंतंआयुरितिज्ञातव्यं॥अस्यःस्कंधःतस्यादृशेनेसप्तवर्षो॥१॥
णिजीवति॥करयोर्हस्तयोरदर्शनेदशवर्षाणिजीवति॥मुखंस्यादृशेनेनत्रयोदशवर्षं
जीवति॥पार्श्वेःकुक्षिस्तस्याऽदर्शनेरामत्रिवर्षाणिजीवति॥हृदयान्नावेक्षणेरहृदयंयदा
नदृश्यतेतदाद्वादशेवर्षेजीवति॥चिरोविगमनःमस्तकंयदानदृश्यतेतदाषण्मासाःजीवति॥
७९॥हृद्ग्रहदृश्यानृति॥हृदयेछिद्रंयदादृश्यतेतदामुनिसंख्यमासान्नसप्तमासान्नजी
वति॥छिद्रंहृद्यानाभौदेशेयदादृष्टेछायापापुरुषस्यआकाशेरात्रौरंध्रंयदातर्हिनेत्रार्थः
तदातदैवम्रतिर्ज्ञातव्या॥सुवर्णंदृष्ट्वासंवर्णंरात्रौदृश्यतेतदावर्षमध्येम्रतिरोगश्चनन
वतीतिसत्यंवदति॥८०॥स्नातस्यपुरुषस्यकर्णादिरोगेषुसतिप्राग्वत्फलंलेप॥स्नातस्य
सर्वांगेअंगेनवतिहृदयेरोगेषुसतिनत्रांध्रेशुष्केसतिषण्मासान्मरणंवाच्यं॥८१॥
रुक्षेस्यात्वारिसिस्नापितेसतियात्रस्यरुक्षस्यछायामाक्षिन्नदंडाएवदृष्टातदामरणं

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

स्वस्तनस्थात् पुनर्वधंभृतः संस्त्राट्सम्यक्साजते सोमपागमास्त्य वाजपेयातिमयूती
नरालने सोमसत्राट् पुनः विष्कु अग्निचित् अग्नीन्त्सिनोति इत्यग्निचित्॥ सर्वदा
अग्नेपरिचिलः॥ पुनः सकृत्पन्यात् विरालाक्ष्याः विरालाक्षीनाम्न्याः पत्न्यासा देवाः
दत्तादित्यो वेलक्षीकृताउज्वलिताः सोमं पारएपवसन्त्॥ ॥इति समन्त्रकासारदीकासमाप्ता॥श्र
उषःकाले विनाऽपूर्वां गोधूलिः पश्चिमां विना॥ विनोत्तरां नेरीधश्यपानेदाम्यां विनानिनिन्र
यस्येकोपिरक्षे नास्ति स्वस्वगास्त्रस्यपारगः॥ रत्नासनोपमं राज्यं निधिं तस्यन्नपः॥ पुष्यस्य
तथाऽर्थं यावद्दीनस्यरोदयः॥ स्यरोदयबलेप्राप्तियाद्धर्यात्तुकोटिनिः॥१॥
काव्यः पत्नीघानचलीकपानवज्ञानबलः स्वज्ञकपोळभाग॥ नस्वाश्यत्तुर्विराजि
षट्दिशाश्चकुडाधनिर्वेदयमैः क्रमेण॥१॥ सोमाकंरानिवारपुग्रामिकाबलंत्र
निधिनः॥ शुक्रेडकुधजोवेणुअरण्यपत्रस्थितोहिसः॥१॥

KKSU LIB
RAMTEK
441106
M-1791
Dist. Nagpur

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

[OrderDescription]
,CREATED=21.10.20 11:56
,TRANSFERRED=2020/10/21 at 12:00:48
,PAGES=34
,TYPE=STD
,NAME=S0004286
,Book Name=M-1791-SAMARSAR TIKA
,ORDER_TEXT=
,[PAGELIST]
,FILE1=00000001.TIF
,FILE2=00000002.TIF
,FILE3=00000003.TIF
,FILE4=00000004.TIF
,FILE5=00000005.TIF
,FILE6=00000006.TIF
,FILE7=00000007.TIF
,FILE8=00000008.TIF
,FILE9=00000009.TIF
,FILE10=00000010.TIF
,FILE11=00000011.TIF
,FILE12=00000012.TIF
,FILE13=00000013.TIF
,FILE14=00000014.TIF
,FILE15=00000015.TIF
,FILE16=00000016.TIF
,FILE17=00000017.TIF
,FILE18=00000018.TIF

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

FILE19=00000019.TIF
,FILE20=00000020.TIF
,FILE21=00000021.TIF
,FILE22=00000022.TIF
,FILE23=00000023.TIF
,FILE24=00000024.TIF
,FILE25=00000025.TIF
,FILE26=00000026.TIF
,FILE27=00000027.TIF
,FILE28=00000028.TIF
,FILE29=00000029.TIF
,FILE30=00000030.TIF
,FILE31=00000031.TIF
,FILE32=00000032.TIF
,FILE33=00000033.TIF
,FILE34=00000034.TIF
,

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection